VIII kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Ustawodawczej**
(nr 52)
z dnia 19 lipca 2017 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Ustawodawczej (nr 52)

19 lipca 2017 r.

Komisja Ustawodawcza, obradująca pod przewodnictwem posła **Marka Asta (PiS)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– przygotowanie projektu uchwały na podstawie wniosku o poddanie pod referendum ogólnokrajowe sprawy reformy systemu oświaty (druk nr 1571);

– zaopiniowanie dla Marszałka Sejmu – w trybie art. 121 ust. 2 regulaminu Sejmu – sprawy zawisłej przed Trybunałem Konstytucyjnym o sygn. akt K 7/17 – kontynuacja.

W posiedzeniu udział wzięli: **Marzena Machałek –** sekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej wraz ze współpracownikami, **Sławomir Broniarz** – pełnomocnik grupy obywateli składających wniosek o poddanie pod referendum ogólnokrajowe sprawy reformy systemu oświaty wraz ze współpracownikami, **Lech Gajzler** – dyrektor Zespołu Prawnego i Organizacji Wyborów Krajowego Biura Wyborczego.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Wojciech Arndt –** dyrektor Biura Analiz Sejmowych, **Krystyna Trembicka** – zastępca dyrektora BAS, **Marcin Wójcik** – z sekretariatu Komisji w Biurze Analiz Sejmowych oraz **Przemysław Sadłoń** i **Wojciech Miller** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Otwieram posiedzenie Komisji Ustawodawczej. Witam przybyłych na dzisiejsze posiedzenie gości. Witam reprezentującą Ministerstwo Edukacji Narodowej panią minister Marzenę Machałek. Witam przedstawicieli inicjatywy referendalnej. Witam przedstawicieli Związku Nauczycielstwa Polskiego z panem prezesem Sławomirem Broniarzem. Witam reprezentującego Państwową Komisję Wyborczą pana dyrektora Lecha Gajzlera. Witam wszystkich posłów, witam członków Komisji. Witam przedstawicieli Biura Analiz Sejmowych z panem dyrektorem Wojciechem Arndtem.

Porządek posiedzenia otrzymaliście państwo na piśmie. Zgodnie z zapowiedzią z wczorajszego posiedzenia proponuję rozszerzyć go o dokończenie sprawy o sygn. K 7/17. Zostało nam jeszcze tylko przegłosowanie projektu stanowiska. Po wyczerpaniu punktu zasadniczego, czyli przygotowaniu projektu uchwały Sejmu w sprawie referendum w sprawie systemu oświaty, wrócimy do tej sprawy.

Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, uznam, że porządek został przyjęty. Sprzeciwu nie słyszę. Porządek dzienny został przyjęty.

Informuję, że Komisja zebrała się w trybie art. 152 ust. 2 Regulaminu Sejmu, na wniosek grupy posłów przekazany 22 czerwca 2017 r. do Komisji Ustawodawczej. Ponadto rozpatrujemy sprawę, opierając się na art. 66 ust. 3 Regulaminu Sejmu, bo na tej podstawie Sejm RP skierował do Komisji Ustawodawczej obywatelski wniosek o poddanie pod referendum ogólnokrajowe sprawy reformy systemu oświaty w celu przygotowania i przedstawienia uchwały.

Dziś Komisja przygotowuje od strony technicznej projekt uchwały Sejmu. Nie prowadzimy już merytorycznej dyskusji nad celowością bądź nie przeprowadzenia referendum. Komisja w tej sprawie nie wyraża opinii, czy to referendum powinno zostać przeprowadzone czy nie, a tylko przygotowuje dla Wysokiej Izby projekt uchwały w tej sprawie, tak aby Sejm mógł zająć stanowisko w głosowaniu.

Materiały, które przygotowało Biuro Legislacyjne państwo otrzymaliście. Jeżeli nie, to sekretariat Komisji jeszcze nimi dysponuje w wersji papierowej.

Proponuję następujący tryb procedowania, przedstawię projekt uchwały, następnie, jeżeli będą państwo chcieli w tej sprawie zabrać głos w ogólnym trybie, to proszę bardzo. Jest Biuro Legislacyjne, które może ewentualnie udzielić odpowiedzi i rozwiać wątpliwości. W przypadku przyjęcia tekstu projektu uchwały według przekazanego państwu dokumentu, będziemy prosili Państwową Komisje Wyborczą o przygotowanie załącznika w postaci kalendarza referendalnego. Prawdopodobnie nie uda się nam tego zrealizować w dniu dzisiejszym. Będę oczekiwał od pana dyrektora deklaracji, w jakim terminie PKW mogłoby nam tę propozycję przedstawić. W momencie, gdy ten kalendarz będziemy już mieli, przyjęlibyśmy cały projekt uchwały wraz z załącznikiem, tak aby przekazać go Marszałkowi Sejmu.

Rozumiem, że ten sposób procedowania państwo przyjmujecie. Pani poseł ma jakąś wątpliwość? Proszę bardzo.

Poseł Krystyna Szumilas (PO) – spoza składu Komisji:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, mam duże wątpliwości, ponieważ pan przewodniczący rozwleka całą tę procedurę w czasie. Sejm już kilka tygodni temu przegłosował to, że referendum edukacyjne powinno się odbyć. Mieliście państwo czas na przygotowanie proceduralne całego tego procesu. Przypomnę, że kiedy Sejm podjął decyzję w sprawie referendum w kwestii przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, to wszystko odbyło się w ciągu jednego dnia. Pan przewodniczący próbuje rozwlec ten projekt i decyzję w czasie. Unikacie powiedzenia suwerenowi, że nie chcecie tego referendum, bo gdybyście chcieli, to już dawno mielibyśmy decyzję Komisji Ustawodawczej i Sejmu. Dlatego bardzo proszę, żeby pan przewodniczący zobowiązał PKW do przedstawienia tego kalendarza jeszcze dziś, na posiedzeniu Komisji. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Dziękuję pani poseł za tę wypowiedź. Jeżeli technicznie będzie to możliwe, to ja nie widzę jakichkolwiek przeszkód. Natomiast, w żaden sposób nie zgadzam się z zarzutem pani poseł, że pozostajemy w zwłoce jako Komisja. Tak jak powiedziałem, posiedzenie Komisji jest zwołane na podstawie art. 152 ust. 2 Regulaminu Sejmu, na państwa wniosek. Termin zwołania posiedzenia jest 30-dniowy, a my spotykamy się w najbliższym możliwym terminie. Na poprzednim posiedzeniu nie było takiej możliwości z uwagi na napięty harmonogram. Spotykamy się dziś w taki sposób, aby Sejm mógł się w tej sprawie wypowiedzieć jeszcze na tym posiedzeniu. Pan poseł Protasiewicz, bardzo proszę.

Poseł Jacek Protasiewicz (UED):

Chcę tylko poprzeć wniosek i wypowiedź pani poseł Szumilas, ponieważ mijają dokładnie 4 tygodnie od decyzji Sejmu o skierowaniu sprawy do naszej Komisji w celu rozpatrzenia. W czasie poprzedniego posiedzenia Sejmu było posiedzenie Komisji Ustawodawczej, ale nie rozpatrywaliśmy tej sprawy. Było posiedzenie nadzwyczajne Sejmu, na którym nie było zwołane posiedzenie Komisji Ustawodawczej. Skoro spotykamy się na kolejnym, drugim już po decyzji Izby posiedzeniu, i dalej nie można ustalić kalendarza referendalnego, to inaczej, niż świadomym działaniem na zwłokę w celu niezorganizowania przed 1 września tego referendum, tego wytłumaczyć nie można.

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Jeżeli państwo chcecie, żeby szybko podjąć uchwałę w sprawie przyjęcia projektu uchwały dla Sejmu, to powinniśmy przystąpić jak najszybciej do procedowania. W tej chwili to państwo wydłużacie prace Komisji. Zgłasza się pan poseł Kropiwnicki, proszę bardzo.

Poseł Robert Kropiwnicki (PO) – spoza składu Komisji:

Panie przewodniczący, rozumiem, że my dzisiaj powinniśmy zaopiniować dla Sejmu tę uchwałę, którą mamy załączoną, jak też zaopiniować kalendarz czynności związanych z przeprowadzeniem ogólnokrajowego referendum. Projekt uchwały jest, tylko trzeba uzupełnić datę, więc datę powinniśmy wpisać i wstecznie od niej liczyć wszystkie terminy, które są w ustawie o referendum. Rozumiem, że na sali są przedstawiciele PKW,

więc można to zrobić w 15 minut. Czy ja dobrze rozumiem, że pan przewodniczący widzi jakieś inne problemy. Przypomnę państwu, że dlatego posiedzenie Komisji jest w trybie art. 152, bo pan przewodniczący nie chciał zwołać go wcześniej. W związku z tym posłowie opozycji złożyli wniosek, aby się jak najszybciej odbyło. Panie przewodniczący, czy główną sprawą, którą powinniśmy dziś zrobić jest wyznaczenie daty referendum i kalendarza? Czy tak?

Przewodniczący poseł Marek Ast, (PiS):

Od razy wyjaśniam. Powiedziałem na samym początku, że my opracowujemy projekt uchwały dla pana marszałka i dla Wysokiej Izby. Przyjmujemy projekt i nie wyrażamy opinii. Pozostańmy przy swoich zdaniach, kto opóźnia prace. Mamy wolę, żeby ten projekt przyjąć. Gdyby było inaczej, to posiedzenie odbywałoby się pewnie w każdym z możliwych terminów, natomiast jest wola przyjęcia projektu uchwały.

Rozumiem, że pan poseł Janusz Sanocki wnosi, żeby przejść do procedowania.

Poseł Janusz Sanocki (niez.):

Mam wniosek, żeby jak najszybciej przejść do procedowania i umożliwić wnioskodawcom przejście tej ścieżki. Natomiast mój ogólny wniosek jest taki, żeby Klub PO, jako że w tej chwili jest najbardziej zmotywowany do tego, opracował projekt zmiany konstytucji tak, aby referendum było obligatoryjne, bo my żyjemy w jakiejś dziwnej demokracji z filtrem. Jeżeli wnioskodawcy zbiorą nawet 2 mln podpisów, to idzie to do 460 reprezentantów różnych ugrupowań i oni mogą z tym zrobić, co im się rzewnie podoba.

Referendum w demokracji powinno być obligatoryjne. Proszę o to przy tej okazji, bo my jesteśmy tacy dziwni i uważamy, że konstytucja to jest coś takiego, co Mojżesz zniósł z góry Synaj. Tak nie jest. Trzeba obniżyć progi, ale przede wszystkim referendum powinno być obligatoryjne. Apeluję do kolegów z PO, żeby to opracowali. Myślę, że koledzy z PiS to poprą, bo wszyscy chcą oddać decyzję narodowi.

Teraz wnioskuję, żebyśmy szybko ułatwili wnioskodawcą przeprowadzenie referendum.

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Myślę, że jest to oczekiwanie wszystkich członków Komisji i gości, którzy przybyli na to posiedzenie. Jeżeli pan poseł Rząsa chce zabrać głos, to też otrzyma tę możliwość na tym etapie.

Poseł Marek Rząsa (PO):

Panie przewodniczący, jeżeli dobrze zrozumiałem, to PKW nie może ustalić kalendarium, jeżeli nie ma terminu. Czyli składamy wnioski do paragrafu dotyczącego daty. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

W tej uchwale są dwie istotne sprawy. Pierwsza taka, czy godzimy się na sformułowane pytanie referendalne, które zostało przygotowane przez BL dokładnie według wniosku. Terminu nie można było wpisać, bo to państwo teraz powinniście go zaproponować. Jest jeszcze trzeci element, czyli kalendarz referendalny. Po to jest z nami przedstawiciel PKW, aby nam powiedział, w jakim czasie może go przygotować. Jeżeli chcecie państwo wyważać otwarte drzwi, to proszę bardzo, pani poseł Augustyn.

Poseł Urszula Augustyn (PO) – spoza składu Komisji:

Wręcz przeciwnie, panie przewodniczący. Wychodząc naprzeciw wszystkim, którzy chcieliby jak najszybciej pracować, chcę postawić wniosek, żeby w art. 3 uchwały wpisać, iż referendum wyznacza się na dzień 3 września 2017 roku.

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Zapisałem. Mam teraz pytanie do naszego BL. W jaki sposób ten projekt powinniśmy procedować? Myślę, że po przedstawieniu całego projektu, tak jak przy każdym akcie normatywnym, powinniśmy zająć się tymi punktami, które są istotne. Panie mecenasie, bardzo proszę.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Tak jak pan przewodniczący wspomniał, projekt wymaga rozstrzygnięcia w dwóch kwestiach. Po pierwsze, w kwestii pytania referendalnego, po drugie, w kwestii terminu przeprowadzenia referendum.

Przed chwilą padł wniosek wskazujący określony dzień, jako termin przeprowadzenia referendum. Wobec takiego wniosku nic nie stoi na przeszkodzie, aby tę część poddać pod rozstrzygnięcie. Inaczej mówiąc, nie ma potrzeby rozpatrywać projektu artykuł po artykule, bo ta uchwała ma charakter techniczny. Zawiera wszystkie elementy, które są wymagane przez ustawę o referendum ogólnokrajowym.

Istotnymi kwestiami są w tym projekcie: kwestia pytania i kwestia terminu przeprowadzenia. Jeżeli w odniesieniu do tych dwóch rzeczy projekt będzie pełny, to można go w całości poddać pod głosowanie. Pamiętając jednak, że integralną częścią projektu uchwały jest załącznik. Będzie on mógł być opracowany dopiero po przesądzeniu terminu referendum, bo załącznik jest kwestią wtórną. Terminy wynikające z załącznika są wtórne w stosunku do terminu wynikającego z art. 3 projektu uchwały.

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Czy Komisja również w głosowaniu będzie musiała ten załącznik przyjąć?

Legislator Przemysław Sadłoń:

Przyjmowanie projektu dzieli się na dwa etapy. W pierwszym wyznaczają państwo termin, a kolejnym krokiem jest opracowanie kalendarza stanowiącego załącznik do uchwały. Natomiast wykonanie inicjatywy uchwałodawczej, to będzie przyjęcie projektu wraz z załącznikiem.

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Czyli przegłosowanie całego projektu uchwały będzie możliwe dopiero wtedy, gdy będzie komplet, gdy będzie załącznik.

Został zgłoszony wniosek dotyczący terminu, który w tej uchwale powinien zostać umieszczony, terminu przeprowadzenia referendum. Czy są jakieś inne głosy, jeżeli chodzi o termin przeprowadzenia referendum?

Poseł Arkadiusz Myrcha (PO):

Może nie w samej kwestii terminu, ale żebyśmy się wszyscy dobrze zrozumieli. Jeżeli teraz ustalimy termin i on uzyska aprobatę większości członków Komisji, to rozumiem, że dopiero za jakiś czas mielibyśmy się spotkać, jeżeli chodzi o kalendarz. Czy ten kalendarz będzie teraz ustalony?

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Panie pośle, oddajmy głos panu dyrektorowi Lechowi Gajzlerowi, niech się wypowie na ten temat, czy jesteśmy w stanie, po ustaleniu przez Komisje terminu, mieć opracowany załącznik w postaci kalendarza. Panie dyrektorze, oddaję panu głos w tej sprawie.

Dyrektor Zespołu Prawnego i Organizacji Wyborów Krajowego Biura Wyborczego Lech Gajzler:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, PKW nie jest właściwa do sformułowania kalendarza, natomiast ja deklaruję wszelka pomoc Biuru Legislacyjnemu przy przygotowaniu takiego załącznika. To możemy zrobić jeszcze dzisiaj.

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Czyli nie ma problemu. Jeżeli będziemy zgodni co do treści projektu uchwały, to zrobimy krótką przerwę, w czasie jej trwania BL, we współpracy z panem dyrektorem, przygotuje załącznik i za moment przegłosujemy cały projekt. Jeszcze pan dyrektor? Tak?

Dyrektor Zespołu Prawnego i Organizacji Wyborów KBW Lech Gajzler:

Jedno zdanie, panie przewodniczący. Zgodnie z przepisami ustawy o referendum ogólnokrajowym, w sprawach nieuregulowanych w tej ustawie stosuje się przepisy Kodeksu wyborczego. Zgodnie z jego przepisami pierwsza czynność w takim referendum przypada na 55 dni przed terminem jego przeprowadzenia. Ten czas trzeba brać pod uwagę przy ustalaniu terminu referendum.

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Czy termin zaproponowany przez panią poseł ten warunek spełnia?

Dyrektor Zespołu Prawnego i Organizacji Wyborów KBW Lech Gajzler:

Trzeba to obliczyć, ale 3 września jest na pewno bliżej niż 55 dni.

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Pani poseł Urszula Augustyn, bardzo proszę.

Poseł Urszula Augustyn (PO) – spoza składu Komisji:

Matematyka może być bardzo szybka, ale w takiej sytuacji proponuję 3 września zamienić na 10 września. Sądzę, że teraz się zmieścimy z terminami. Drugie pytanie, czy ja dobrze rozumiem, że ten ustalony dzisiaj termin, razem z załącznikiem, może być jeszcze dziś przegłosowany i przekazany w formie sprawozdania marszałkowi, który zdecyduje o wprowadzeniu go pod obrady Sejmu. Czy tak?

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Dokładnie tak. Pan poseł Arkadiusz Myrcha, proszę bardzo.

Poseł Arkadiusz Myrcha (PO):

Mam pytanie, żeby doprecyzować. Co jest pierwszą czynnością, żebyśmy wiedzieli, od kiedy liczyć termin 55 dni?

Dyrektor Zespołu Prawnego i Organizacji Wyborów KBW Lech Gajzler:

Ten pierwszy termin, to jest składanie propozycji zmian siedzib obwodowych komisji wyborczych.

Poseł Arkadiusz Myrcha (PO):

Proszę o powtórzenie głośniej.

Dyrektor Zespołu Prawnego i Organizacji Wyborów KBW Lech Gajzler:

Składanie propozycji zmian siedzib obwodowych komisji wyborczych. To mogą robić wyborcy.

Poseł Arkadiusz Myrcha (PO):

To jest ta pierwsza czynność, od której się liczy?

Dyrektor Zespołu Prawnego i Organizacji Wyborów KBW Lech Gajzler:

Tak, to jest termin, który przypada na 55 dni przed dniem referendum.

Poseł Arkadiusz Myrcha (PO):

A to można podejmować kiedy?

Dyrektor Zespołu Prawnego i Organizacji Wyborów KBW Lech Gajzler:

Po zarządzeniu referendum, na 55 dni przed dniem referendum.

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Pan poseł Protasiewicz, bardzo proszę.

Poseł Jacek Protasiewicz (UED):

Czy zarządzenie referendum jest czymś innym, niż uchwała Izby o wyznaczeniu terminu organizacji referendum?

Dyrektor Zespołu Prawnego i Organizacji Wyborów KBW Lech Gajzler:

W tym przypadku zarządzeniem referendum jest przyjęcie uchwały, ale uchwała musi być ogłoszona.

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Pani poseł Barbara Bartuś, bardzo proszę.

Poseł Barbara Bartuś (PiS):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, mam dwa pytania. Pierwsze to raczej stwierdzenie, że 10 września też tych 55 dni nie zapewnia. Mam też pytanie do pani minister Machałek, dotyczące treści pytania, bo zaproponowane pytanie brzmi: „Czy jest Pani/Pan przeciw reformie edukacji, którą rząd wprowadza od 1 września 2017 roku”. Moje

pytanie brzmi: Czy rząd dopiero reformę będzie wprowadzał od 1 września 2017, czy ta reforma została już wprowadzona? Bo rozumiem, że wydanie 6-klasiście świadectwa z promocją do 7 klasy, to już jest wynik reformy, czyli reforma już została wprowadzona. Samorządy już podjęły uchwały, gdzie będą rozmieszczone placówki, jak zorganizowana jest oświata na ich terenie, to też już było wprowadzenie reformy oświatowej. Dlatego moje pytanie brzmi: Czy to jest właściwy zapis pytania referendalnego? Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Pani minister, proszę bardzo.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej Marzena Machałek:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni goście, nie moją sprawą jest ocenianie tego pytania. To oceni Komisja. Natomiast, rzeczywiście należy się przychylić do tego, co pani przewodnicząca tutaj podkreśliła. Pierwszy etap reformy stał się faktem. Uczniowie szóstych klas dostali świadectwa do klas siódmych. Prawie w 100% nowa sieć szkół została uchwalona. Nauczyciele wiedzą, w jakich szkołach będą uczyć. Są przygotowane podręczniki i nowe podstawy programowe. Jednym słowem, należy postawić duży znak zapytania, czy przeprowadzanie referendum w sprawie reformy, która już się dokonała, jest celowe. Natomiast ja mogę tylko przedstawić szczegółowo etap, jeżeli pan przewodniczący sobie życzy, zaawansowania reformy. Pierwszy etap jest już wdrożony, szkoły są przygotowane, rodzice wiedzą, gdzie uczniowie będą się uczyć. Podkreślam, podstawy przygotowane, podręczniki przygotowane. Jednym słowem, reforma jest wdrażana.

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Pani minister, pani przewodnicząca postawiła pytanie dotyczące zasadności daty 1 września w pytaniu, ale myślę, że to bardziej jest pytanie do Biura Legislacyjnego. Czy w ten sposób możemy ten termin określić? Rozumiem, że to też jest sformułowanie techniczne. BL mnie informowało, że zawarło pytanie w takiej treści, jak to wynikało z wniosku referendalnego.

Pan przewodniczący Szarama, bardzo proszę.

Poseł Wojciech Szarama (PiS):

Mam wniosek formalny, panie przewodniczący, szanowni państwo, przejdźmy do rozpatrywania tego projektu uchwały. Przecież państwo doskonale wiecie, że na posiedzeniach Komisji omawia się każdy artykuł projektu, jeśli dojdziemy do pytania referendalnego, to będziemy o tym rozmawiali, żebyśmy tego nie powtarzali. Zacznijmy procedować…

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Panie przewodniczący, pan mecenas już powiedział, że nie ma potrzeby rozpatrywania tego projektu artykuł po artykule. Chodzi o to, żebyśmy zawarli zgodę w kwestii tych dwóch istotnych elementów uchwały, czyli, co do pytania referendalnego – rozumiem, że jesteśmy w tym momencie przy nim. Została podana pewna wątpliwość. Proszę o jej rozstrzygnięcie BL. Panie mecenasie, proszę bardzo.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Szanowni państwo, na tym etapie rozpatrywania wniosku Komisja, oczywiście, ma możliwość modyfikacji pytania, które się w nim znalazło. Natomiast musi brać pod uwagę, w tym przypadku art. 67 ust. 1 regulaminu. Przytoczę ten przepis: „Projekt uchwały, opracowany przez Komisje na podstawie wniosku, w części dotyczącej treści karty do głosowania nie może zmieniać zakresu przedmiotowego wniosku rozpatrzonego przez Sejm, ani merytorycznej treści pytań lub wariantów rozwiązań”. Krótko mówiąc, państwo mogą doprecyzowywać to pytanie, jeżeli wydaje się ono niewystarczająco precyzyjne, niewystarczająco jasne, ale to doprecyzowanie nie może zmieniać merytorycznie tego pytania, które było zawarte we wniosku.

Chcę jeszcze na jedną rzecz zwrócić uwagę. W art. 65 ustawy o referendum ogólnokrajowym wymienione są niezbędne elementy uchwały. Należy do nich: wskazanie podstawy prawnej zarządzenia referendum (co nie jest kwestią kontrowersyjną), ustalenie treści pytań lub wariantów rozwiązania poddanego pod referendum, trzeci element, to jest termin przeprowadzenia referendum, czwarty element, to jest kalendarz czynności związanych z przeprowadzeniem referendum. Natomiast w art. 20, tj. w przepisie,

który odnosi się do karty do głosowania w referendum, w ust. 2 wskazano, że na tej karcie można zamieścić wyjaśnienie dotyczące przedmiotu referendum. Pozwala to podmiotowi zarządzającemu referendum na pewne wyjaśnienie treści pytania. Jeżeli państwo uznają, że widzą taką potrzebę, to jest to możliwe. Jeden element dodatkowo, o którym należy wspomnieć, brzmi: „Treść tego wyjaśnienia ustala podmiot zarządzający referendum". Jeżeli Komisja lub Sejm dojdą do wniosku, że w tym przypadku takie wyjaśnienie jest niezbędne, to powinno być ono elementem projektu uchwały. Zależnie, na jakim etapie się pojawi.

Nie do Biura Legislacyjnego należy ocena, na ile to pytanie wymaga wyjaśnienia. W naszej opinii jest ono sformułowane tak, że intencja wnioskodawców została w nim wyrażona. Pragniemy przy okazji podeprzeć się opinią BAS dotycząca wniosku. To jest opinia prawna z dnia 8 maja 2017 roku na temat zgodności wniosku o poddanie sprawy reformy systemu oświaty pod referendum ogólnokrajowe z wymogami określonymi w ustawie. Autor opinii wskazywał, że sposób sformułowania pytania z wniosku mieści się w zakresie wymogów ustawowych.

Jedynym elementem, na który autor zwrócił uwagę, jest posłużenie się w pytaniu terminem „rząd". Autor stwierdził, że bardziej adekwatne byłoby użycie w tym przypadku terminu „Rada Ministrów", ale nie uważa tego za element niezbędny, za niezbędną korektę. Podobnego zdania jesteśmy my. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Pan poseł Rafał Grupiński, bardzo proszę.

Poseł Rafał Grupiński (PO) – spoza składu Komisji:

Chcę tylko odnieść się do sprawy sensu przeprowadzania referendum. Chcę wyraźnie stwierdzić, że reforma nie została wprowadzona w życie, jest wprowadzana. Dla logiki i całości systemu dopiero za dwa lata, gdy zostaną do końca wygaszone gimnazja, ta reforma będzie mogła być uznana za wprowadzoną w życie. Dlatego proszę nie podważać sensu przeprowadzenia referendum. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Proszę państwa, chcę dziś uniknąć dyskusji co do meritum, co do celowości referendum, bo ta odbyła się na sali sejmowej. Teraz chodzi tylko o kwestię techniczną dotyczącą sformułowania w pytaniu „od 1 września 2017 roku". Mamy wyjaśnienie BL, że może być tak sformułowane pytanie. Jeżeli nie usłyszę głosu sprzeciwu, to uznam, że Komisja wyraża zgodę na tak sformułowane pytanie, jak ma to miejsce w art. 2 uchwały. Sprzeciwu nie słyszę. Stwierdzam, że jest zgodna na tak sformułowane pytanie.

Głos ma teraz pan prezes Sławomir Broniarz, bardzo proszę.

Pełnomocnik grupy obywateli składających wniosek o poddanie pod referendum ogólnokrajowe sprawy reformy systemu oświaty Sławomir Broniarz:

Panie przewodniczący, szanowni państwo, to w czym obecnie uczestniczymy, jako członkowie komitetu referendalnego, dowodzi jednego, że większości parlamentarnej absolutnie nie zależy na tym, żeby to referendum się w ogóle odbyło, a jeżeli ma się odbyć, to żeby były jakiekolwiek szanse na jego skuteczne przeprowadzenie. Państwo dołożyliście wszelkich starań, żeby to referendum sprowadzić do karykatury. Myśmy złożyli 900 tys. podpisów ponad 3 miesiące temu. W bardzo krótkim czasie, odpowiedzialne za to panie policzyły wszystko i stwierdziły ustawową wymagalność 500 tys. głosów. Od tego czasu odbyło się przynajmniej 5 posiedzeń Sejmu, podczas których można było przeprowadzić dyskusję, a następnie zwołać posiedzenie Komisji Ustawodawczej.

Poziom przygotowania tej Komisji dowodzi tego, że pan też nie był uprzejmy zapoznać się z przepisami ustawy. Dziś chcecie państwo pokazać pewną absurdalność samego referendum, które ma się odbyć na przełomie października i listopada, żeby spełnić wymogi ustawowe. Jesteśmy tym zdegustowani i rozczarowani, dlatego proszę powiedzieć, z jakim przekazem mamy wrócić do rodziców, uczniów, nauczycieli, samorządowców, jak mamy ich poinformować o sposobie procedowania i dyskusji nad samym referendum.

Uwaga natury formalnej, a nie tylko semantycznej; między przeprowadzeniem a przeprowadzaniem reformy istnieje zasadnicza różnica, nie tylko językowa, ale także

formalna. To są wirtualne opowieści pani minister Machałek, że cokolwiek zostało w tej sprawie zrealizowane. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Dziękuję za tę wypowiedź, ale pan przewodniczący pozwoli, że pozostaniemy przy swoich zdaniach co do intencji Komisji Ustawodawczej. Intencją tej Komisji jest przygotowanie jeszcze na tym posiedzeniu projektu uchwały dla Marszałka Sejmu.

Jeżeli mamy zgodę co do pytania, to pozostaje jeszcze kwestia terminu. Pani przewodnicząca Bartuś poddała w wątpliwość realność tego terminu. Wobec tego jeszcze raz zwracam się z pytaniem do wnioskodawców, do pani poseł, czy podtrzymuje ten termin, czyli 10 września br.?

Poseł Urszula Augustyn (PO) – spoza składu Komisji:

Prosta kalkulacja pokazuje, że jeżeli te 55 dni mamy mieć do dyspozycji, to pierwszy termin, który wchodzi w rachubę, to jest 17 września. Rozumiem także, że Komisja dołoży wszelkich starań, żeby projekt uchwały wraz z załącznikiem mógł być przekazany panu marszałkowi. Obradujemy do końca tygodnia, więc mniemam, że takie terminy mogą być dotrzymane. 17 września to jest, w moim przekonaniu, najbardziej precyzyjny w tej chwili termin.

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Jeszcze jednak zapytam pana dyrektora z PKW – czy rzeczywiście jest tak, jak pani poseł mówi?

Dyrektor Zespołu Prawnego i Organizacji Wyborów KBW Lech Gajzler:

Trzeba byłoby obliczyć, jeżeli to jest 59 dni, to ten wymóg jest dotrzymany.

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Jeżeli nie usłyszę głosu sprzeciwu, to uznam, że Komisja akceptuje termin 17 września 2017 roku. Sprzeciwu nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja zgodziła się na zaproponowany termin.

Zanim przejdę do konkluzji, to jeszcze chce zabrać głos pani Łoboda, proszę bardzo.

Przedstawicielka grupy obywateli składających wniosek o poddanie pod referendum ogólnokrajowe sprawy reformy systemu oświaty Dorota Łoboda:

Rozumiem, że termin 17 września będzie dobrym terminem pod warunkiem, że jutro Sejm podejmie uchwałę w sprawie przeprowadzenia referendum, najdalej pojutrze. Z wielkim zdumieniem słucham wypowiedzi posłów PiS, którzy mówią, że zrobią wszystko, żeby to referendum zostało jak najszybciej przeprowadzone. Dość jestem zaskoczona taką postawą, bo gdyby ona wypływała ze szczerych państwa intencji, to uchwała o referendum byłaby podjęta 3 miesiące temu, a nie teraz. Biorę to jednak za dobra monetę i oczekuję, w imieniu 910 tys. obywateli i obywatelek, którzy podpisali się pod wnioskiem, że zrobią państwo wszystko, aby ten wniosek, aby uchwała o przeprowadzeniu referendum – to tylko zależy od państwa, od posłów Prawa i Sprawiedliwości – została podjęta w czasie tego posiedzenia Sejmu. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Dziękuję bardzo. Panie prezesie, jeszcze nie mamy przyjętego projektu uchwały, bo jeszcze musimy przygotować kalendarz. W tym momencie będę chciał ogłosić przerwę i poprosić naszych legislatorów, aby wspólnie z panem dyrektorem Lechem Gajzlerem przygotowali projekt tego załącznika. Jak słyszę, zajmie to około godziny. Wobec powyższego ogłaszam godzinę przerwy. W momencie, gdy się znów spotkamy, będziemy już mieli projekt załącznika do uchwały. Wówczas całą uchwałę będziemy mogli przegłosować. Dziękuję.

[Po przerwie]

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Wznawiam posiedzenie Komisji Ustawodawczej. Szanowni państwo, otrzymaliście załącznik do projektu uchwały. Czy są uwagi do zaproponowanego kalendarza. Proszę pana mecenasa z BL o krótkie wprowadzenie.

Legislator Wojciech Miller:

Dziękuje bardzo. Tak jak pan przewodniczący powiedział, w związku z poleceniem Komisji Biuro Legislacyjne, wspólnie z przedstawicielem Krajowego Biura Wyborczego, przygotowało projekt załącznika do projektu uchwały. Tytułem komentarza chcę powiedzieć, że jeżeli chodzi o czynności wskazane w tym załączniku, to nie są to wszystkie czynności, które są związane z kalendarzem referendalnym. Wynika to z tego, że zwyczajowo nie wszystkie czynności są nim objęte. Przygotowaliśmy go na podstawie kalendarzy, które były zawarte w aktach dotyczących zarządzenia referendum. Głównie bazowaliśmy na postanowieniu prezydenta o zarządzeniu wyborów w 2015 roku. W związku z tym, jak już powiedziałem, nie wszystkie czynności związane z przygotowaniem i przeprowadzeniem referendum zostały tu zawarte, tylko te najważniejsze. To wynika, jak już powiedziałem, ze zwyczaju.

Chcę zwrócić państwa uwagę na jeszcze jedną czynność, która nie jest tym kalendarzem objęta, chodzi o składanie wniosków o zmianę siedzib obwodowych komisji referendalnych. Zgodnie z ustawą ten termin przypada na 55 dni przed przeprowadzeniem referendum. Oznacza to, że w przypadku terminu przyjętego przez Komisję, tj. przeprowadzenia referendum w dniu 17 września, ten 55-dniowy termin upływałby 24 lipca br. To z kolei oznacza, że zarządzenie wyborów, opublikowanie w Dzienniku Ustaw uchwały o zarządzeniu referendum musiałoby nastąpić najpóźniej tego dnia. Oczywiście, gdyby to zarządzenie, czyli opublikowanie uchwały nastąpiło 24 lipca, to w zasadzie byłby tylko jeden dzień na dokonanie tej czynności.

Z tym wiąże się jeszcze jedna rzecz, 24 lipca, w związku z kalendarzem, byłby ostatnim dniem, w którym zarządzenie referendum mogłoby nastąpić. W tym dniu uchwała o zarządzeniu referendum musiałaby być opublikowana, a to z kolei wiązałoby się z tym – biorąc pod uwagę, że jesteśmy na etapie przygotowania uchwały i że ten projekt musiałby do tego czasu zostać przeprocedowany w Sejmie, tj. poddany procedurze czytań. Aby dochować tego terminu Sejm musiałby zdecydować o tym, że skraca określone regulaminem terminy przeprowadzenia procesu legislacyjnego. Oczywiście jest to możliwe na podstawie przepisów regulaminu, ale z obowiązku na to również wskazujemy. Dziękuję za uwagę.

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Dziękuję. Jeszcze pan dyrektor Gajzler, proszę bardzo.

Dyrektor Zespołu Prawnego i Organizacji Wyborów KBW Lech Gajzler:

Panie przewodniczący, jeszcze jedna uwaga odnośnie do tego kalendarza. Pierwszą czynnością, którą państwo dostrzegacie w projekcie, jest utworzenie tzw. odrębnych obwodów głosowania, czyli obwodów w szpitalach, zakładach pomocy społecznej, zakładach karnych i aresztach śledczych, jak też w domach studenckich i zespołach domów studenckich. Jest pewna niespójność między przepisami ustawy o referendum ogólnokrajowym a przepisami Kodeksu wyborczego. PKW już wcześniej zwracała na nią uwagę.

Ustawa o referendum ogólnokrajowym przewiduje, że obwody głosowania w domach studenckich i zespołach domów studenckich tworzy się na 45 dni przed referendum. Taki termin został w kalendarzu przedstawiony. Natomiast termin utworzenia pozostałych obwodów odrębnych określony jest w Kodeksie wyborczym i przypada na 35 dni przed referendum. Natomiast ustawa o referendum ogólnokrajowym zobowiązuje wójtów, burmistrzów i prezydentów miast do ogłoszenia obwieszczeń o podziale na obwody głosowania najpóźniej na 40 dni przed dniem referendum. W związku z tym, ten projekt kalendarza, który został przedłożony Komisji, zakłada, że wszystkie odrębne obwody głosowania mają być utworzone najpóźniej na 45 dni przed referendum. Dokładnie takie samo rozwiązanie zostało przyjęte w rozporządzeniu prezydenta o zarządzeniu referendum w 2015 roku. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Dziękuję bardzo. Więcej chętnych do zabrania głosu w dyskusji nie widzę. Zatem poddaję ten projekt uchwały pod głosowanie Wysokiej Komisji. Kto z państwa jest za przyjęciem zaproponowanego projektu uchwały? (10) Kto jest przeciw? (0) Kto się wstrzymał, od głosu (7) Stwierdzam, że projekt został przez Komisję przyjęty.

Pozostaje wyznaczenie osoby, która będzie w dalszych pracach reprezentowała Komisję przed Sejmem. Proponuję, aby tą osobą była pani przewodnicząca Barbara Bartuś. Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, to uznam, że… Bardzo proszę, pan poseł Brejza.

Poseł Krzysztof Brejza (PO):

Już wcześniej to sygnalizowałem, chcielibyśmy, jako Klub PO zgłosić pana posła Marka Rząsę.

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Proszę państwa, wolałbym, żeby Komisje reprezentowała pani poseł Bartuś. Już usłyszałem w państwa wypowiedzi dla mediów, że Komisja Ustawodawcza i PiS na przedmiotowe referendum się godzą, a nic takiego na tej sali nie padło. Wyraźnie mówiłem, że dziś procedujemy projekt uchwały, a decyzję o referendum w tej sprawie podejmie Sejm. Jeżeli osoba dziś reprezentująca Komisję ma tego rodzaju informację przedstawiać, to nie będzie to zgodne, ani z przebiegiem prac Komisji, ani intencją części jej członków.

Pan poseł Rząsa, bardzo proszę.

Poseł Marek Rząsa (PO):

Panie przewodniczący, nie czuję się wywołany do tablicy, bo ja takich opinii nie przedstawiałem. Chcę tylko powiedzieć, że w ubiegłej kadencji, gdy byłem sprawozdawcą Komisji Ustawodawczej, to zawsze moje sprawozdania stawiane były, nawet przez marszałków Sejmu, za wzór. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Dziękuję bardzo panie pośle. Ogłaszam 5 minut przerwy na konsultacje.

[Po przerwie]

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Wznawiam posiedzenie Komisji Ustawodawczej. Pani poseł Arent, bardzo proszę.

Poseł Iwona Arent (PiS):

Panie przewodniczący, szanowna Komisjo, zgłaszam kandydaturę pani poseł Barbary Bartuś.

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Dziękuję, ja już tę kandydaturę zgłosiłem. Wobec tego, że jest również zgłoszona kandydatura pana posła Marka Rząsy, poddam te kandydatury pod głosowanie. Pierwsza kandydatura pani poseł Barbary Bartuś. Kto z państwa jest za powierzeniem pani poseł Bartuś funkcji sprawozdawcy Komisji? (13) Kto jest przeciw? (8) Kto się wstrzymał? (1)

Jeżeli jest wątpliwość co do formy przeprowadzenia głosowania, to zwracam się do pana mecenasa z BL o poradę.

Legislator Wojciech Miller:

W takiej sytuacji, tj. zgłoszenia dwóch kandydatur, powinny być one poddane pod głosowanie w kolejności zgłoszenia. Uzyskanie większości głosów przez pierwszą kandydaturę powoduje, że sprawozdawca został wybrany i głosowanie nad drugą kandydaturą jest bezprzedmiotowe. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Oczywiście, głosujemy w trybie, kto za, kto przeciw, kto się wstrzymał od głosu.

Powtarzam jeszcze raz. Kto jest za kandydaturą pani poseł Barbary Bartuś? (13) Kto jest przeciw? (8) Kto się wstrzymał? (1) Dziękuje bardzo.

Stwierdzam, że pani poseł Barbara Bartuś będzie reprezentowała Komisję w dalszych pracach przed Sejmem.

Mamy jeszcze jedną sprawę. Chwila przerwy, aby ci z państwa, którzy nie są zainteresowani tą kwestią mogli opuścić salę.

Poseł Krzysztof Brejza (PO):

Panie przewodniczący, wniosek techniczny, proszę, aby to sprawozdanie dziś wyszło z sekretariatu Komisji.

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Oczywiście, panie przewodniczący. Wracamy do sprawy o sygn. K 7/17. Czy jest potrzeba przypomnienia tej kwestii. Nie ma potrzeby. Mieliśmy dziś przegłosować stanowisko Komisji w tej sprawie. Przypomnę tylko, że jeżeli chodzi o propozycję projektu stanowiska przygotowanego przez BAS. Mówiło ono o zgodności z konstytucją przepisów zakwestionowanych przez grupę posłów. Był wniosek przeciwny, aby nie przyjmować tego stanowiska.

Wobec tego poddam sprawę pod głosowanie. Kto jest za przyjęciem projektu stanowiska? (1) Kto jest przeciw? (11) Kto się wstrzymał? (8)

Stwierdzam, że Komisja nie przyjęła projekt stanowiska.

Na tym zamykam posiedzenie Komisji Ustawodawczej.